

Τὸ χειμερινὸν ἀνάκτορον

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ¹

Ἄλλὰ σημαίνει ἤδη ἡ ἐνάτη καὶ ἀνοίγονται αἱ θύραι τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοκρατορικῶν δωματίων. Ἀμέσως ἐπικρατεῖ σιγὴ θανάτου, τὴν ὁποίαν διακόπτει τὸ ἄκουσμα: «Ὁ αὐτοκράτωρ!» Ὁ Τζάρος προβαίνει ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, κατὰ τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν ὀρίζει εἰς ἕκαστον ὁ βαθμὸς τῆς συγγενείας. Ὁ θέλων νὰ μαντεύσῃ τὸ μυστικὸν τοῦ Ῥωσσοῦ κράτους πρέπει νὰ στρέψῃ τὴν ῥάχιν εἰς τὴν θύραν διὰ τῆς ὁποίας εἰσέρχεται ὁ δυνάστης, καὶ νὰ θεωρήσῃ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ κατ' ἀντανάκλασιν ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ὑπηκόων του. Πάντων τὰ πρόσωπα περιβάλλονται αὐτοστιγμῆι τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν σοβαρᾶς κατανύξεως, καὶ πάντων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ὀρθοκαλμοῦς ἢ ζωικῆς δυνάμεις συγκεντρώνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμοῦς, ζητοῦντας τὸ βλέμμα τοῦ κυρίου των. Τὸ θέαμα τοῦτο δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ἐμφάνισιν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν πρώτων ἀκτίων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Οὐδεμίᾳ τῶ ὄντι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ στραφῇ τις πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ ἴδῃ ὅτι ἀνέτειλε, ἀφοῦ σαφῶς ἀγγέλλει τὴν ἀνατολὴν του ἢ φωτεινὴ ἀνταύγεια τῶν ἀντικρῶ κορυφῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ἀσφάλειαν δύναται τις παρατηρῶν τὰ πρόσωπα τῶν αὐλικῶν νῆ εἶπῃ: «Ὁ αὐτοκράτωρ θά ἔλθῃ, ὁ αὐτοκράτωρ ἔρχεται, ὁ αὐτοκράτωρ ἦλθεν». Ἡ ἔλευσις του τῶ ὄντι εἶναι ἀληθὴς ἀνατολὴ ἡλίου, εὐδοκοῦντος νὰ μεταδώσῃ εἰς πάντα τὰ πλάσματα θάλασσαν καὶ ζῶην.

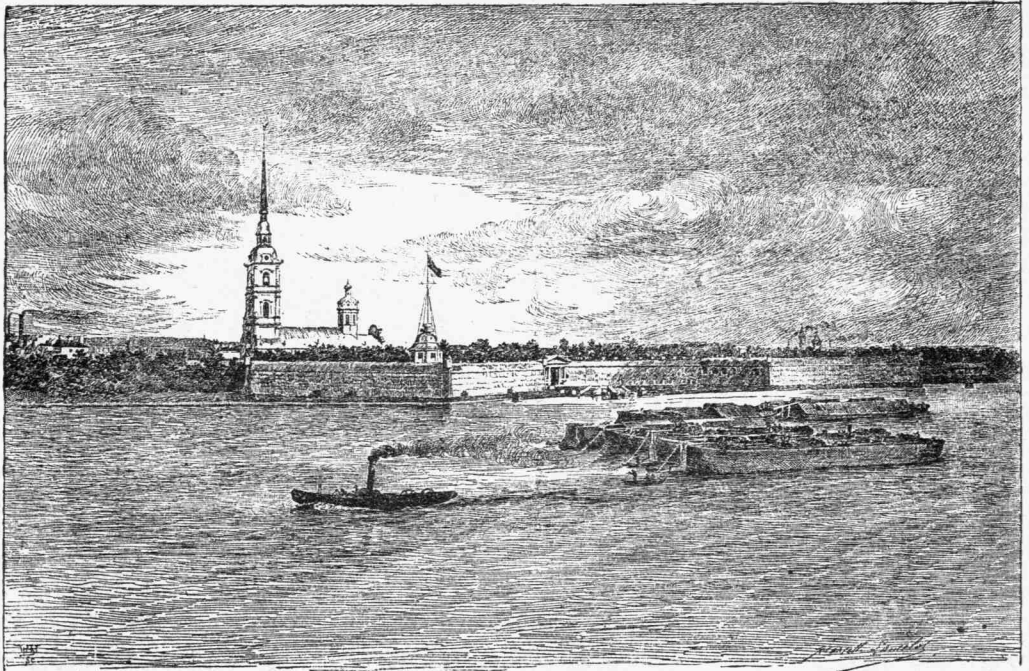
Ἄλλ' ἤδη ἀκούονται τὰ πρώτα κρούσματα τῆς Πολωνέζας. Ὁ αὐλάρχης καὶ ἡ μεγάλη κυρία προπορεύονται, φέροντες εἰς τὴν ῥάχιν των τὸ βάρος δύο σχεδὸν αἰώνων. Ὁ αὐτοκράτωρ χειραγωγεῖ μίαν ἐκ τῶν μεγάλων δουκισῶν, τὴν δὲ αὐτοκράτειραν ὁ ὀρισθεὶς ἀντιπρόσωπος ξένου κράτους. Τὰ ἄλλα ζεύγη ἀκολουθοῦσι τούτους εἰς τὸν γῦρον τῆς αἰθούσας. Τὴν ὑποχρεωτικὴν ταύτην παρέλασιν διαδέχονται οἱ στρόβιλοι καὶ οἱ ἀντίχοροι. Ἡ ζωηρό-

της ὁμῶς ἀρχίζει μετὰ τὴν Μαζοῦρκαν, τὸν κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν καὶ ἀρειμάνιον χορὸν. Ὁ χορευτὴς κτυπᾷ τὸν ῥυθμὸν διὰ τοῦ φέροντος ἠχηροῦς πτεροιστήρας ὑποδήματος, ἀρπάζει τὴν χορεύτριαν εἰς τὰς ἀγκάλας του ὡς τρέμουσαν περιστεράν, διέρχεται ὅλην τὴν αἴθουσαν διὰ τριῶν πηδημάτων, καταθέτει τὴν ἀρπαγείσαν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν καὶ γονατίζει τότε πρὸ αὐτῆς. Ὁ μεθυστικὸς οὗτος χορὸς εἰκονίζει ζωηρῶς τὴν βιαιότητα τῶν ἀρχαίων ἡθῶν, τὴν τόλμην τοῦ ἀρπαγῆος καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ἔραστοῦ.

Οἱ μικροὶ χοροὶ, οἱ λεγόμενοι τῶν Φοινίκων, εἶναι ἴσως πολυτελέστεροι. Ὁ θέλων νὰ γνωρίσῃ τί ἦτο ὁ παλαιὸς κόσμος πρέπει νὰ σπεύσῃ νὰ παρευρεθῇ εἰς τοιοῦτον χορὸν, πρὸς τὸν ὁποῖον οὐδὲν ὑπάρχει ἄξιον συγκρίσεως εἰς τὰς αὐλικὰς πανηγύρεις τῶν ἄλλων τόπων. Ἄμα σημάνη ἢ μία μετὰ τὰ μεσάνυκτα, ἀνοίγει ὁ αὐλάρχης τὴν θύραν μακροῦ διαδρόμου μεταβληθέντος εἰς κήπον τῶν τροπικῶν. Παρὰ τὰ κιβώτια τὰ περιέχοντα τοὺς φοινίκας, τὰς μυρσίνας, τὰς ἀνθισμένας καμελίαις καὶ τὰ ἄλλα μεσημβρινὰ φυτὰ, τοποθετοῦνται μικρὰ τράπεζαι, ὅπου δειπνοῦσιν ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς οἱ πεντακόσιοι περίπου κλητοί. Εἰς τὰς παρόδους τοῦ ἀφρικανικοῦ τούτου δάσους, τοῦ μετακομισθέντος τὸ πρῶτ' δι' ἐλκίθρων ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θερμοκηπίου, κἀθηνται ἢ περιφέρονται οἱ λαμπροστόλιστοι αὐτοκρατορικοὶ ξένοι, τοὺς ὁποίους ἐπεριγράψαμεν ἀνωτέρω. Ὑπὸ τοὺς ἀειπρασίνοὺς ἐκείνους θόλους ὅλα συντρέχουσι πρὸς θάμβωσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ τὰ ἄνθη τῶν δένδρων καὶ τῶν γυναικῶν, τὰ ζωηρὰ χρώματα καὶ αἱ διαθλάσεις τοῦ φωτός εἰς τὰς σισύρας καὶ τὰς περικεφαλαίας, εἰς τὰ χρυσώματα τῶν αὐλικῶν στολῶν, τὸν χάλυθα τῶν ξιφῶν καὶ τῶν θωράκων, τὰ παράσημα καὶ τοὺς ἀδάμαντας τῶν περιδεραιῶν. Πασίγνωστον δὲ εἶναι ὅτι οὐδαμοῦ ὑπάρχουσιν ὅσα εἰς τὴν Ῥωσσίαν παράσημα καὶ διαχμάντια. Ὁ ταῦτα θεωρῶν ἐκπλήσσειται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ἀντιθέσεως τῆς τοσαύτης τρυφῆς καὶ πολυτελείας πρὸς τοῦ κλίματος τὴν ἀσπλαγγνίαν, οὐδὲν ἄλλο εὐρίσκων κατόρθωμα ἄξιον νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ἰδρυσιν τοιαύτης μεγαλοπόλεως τόσον πλησίον τοῦ πόλου. Αἱ περὶ αὐτὸν γυμνοτράχηλοι

Ανικτορικός χορός

Τὸ φρούριον τοῦ Πετροπαύλου

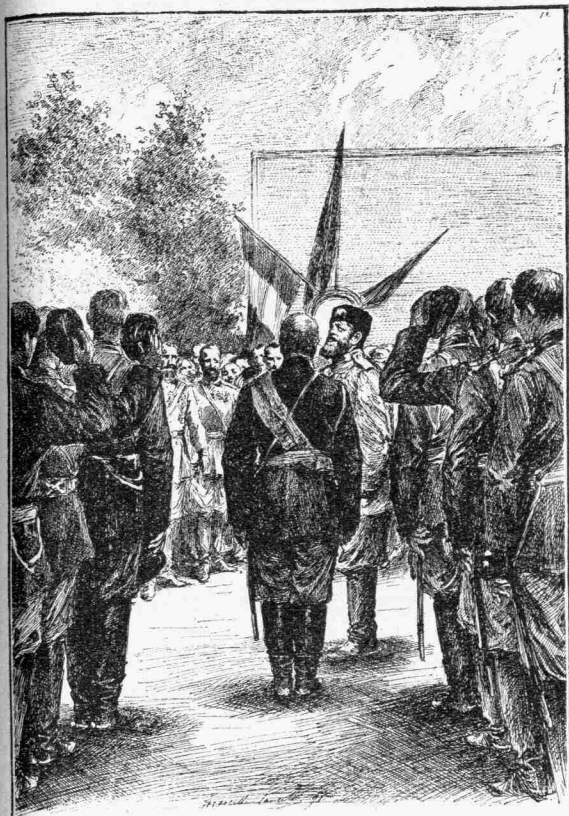
γυναῖκες ἔφθασαν εἰς τὸ δάσος ἐκεῖνο καμελιῶν ὀχούμεναι ἐπὶ τοῦ πάγου, ὑπὸ θερμοκρασίαν εἰκοσι βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν, διὰ δὲ τῶν κλάδων τῶν φοινίκων διακρίνεται ποταμὸς παγωμένος καὶ τάπησ χιόνος ἐκτεινόμενος μέχρι τῆς Ἀσίας εἰς χιλιάδας σταδίων ἐπὶ τῶν πεδιάδων, ὅπου κοιμᾶται ὁ ῥωσικὸς λαὸς τὸν χειμερινόν του ὕπνον. Ὅσον τις παρατηρεῖ καὶ συλλογίζεται, τόσον μάλλον ἐκπληκτικὴν εὐρίσκει τὴν ἀντίθεσιν μεταξύ τῆς θορυβώδους ἐκείνης χαρᾶς καὶ τῆς περὶ αὐτὴν κατηφοῦς καὶ σιωπηλῆς ἐρήμου.

Ὁσάκις βαρυνθῆ ὁ παντοδύναμος δεσπότης τὰ ἄνθη καὶ τὰ φυλλώματα τῶν τροπικῶν, δύναται εὐκόλως ν' ἀναλλάξῃ τὰ θαύματα τῆς φύσεως πρὸς τὰ τῆς τέχνης, συγκαλῶν τοὺς χορευτὰς εἰς τὰς αἰθούσας τῆς συγκοινωνούσης μετὰ τῶν ἀνακτόρων Πινακοθήκης. Ἡ μαζούρκα χορεύεται τότε ὑπὸ τὰ βλέμματα θεατῶν, τοὺς ὁποίους ἐζωγράφησαν ὁ Ρούβενς, ὁ Ραμβράν, ὁ Βανδύκ καὶ ὁ Βερονέζης, ἡ δὲ ζῶσα πανηγυρίς εἶναι ἐξ ἴσου πολυτελής καὶ ὠραία ὅσον καὶ ἡ εἰκονιζομένη εἰς τοὺς τοίχους. Οἱ χορεύοντες σύγχρονοὶ του φαίνονται εἰς τὸν ξένον θεατὴν ἀνθρωποὶ ἄλλης ἐποχῆς, ὅπως καὶ οἱ ζωγραφιστοὶ κόμητες τῆς Φλάνδρας καὶ πατρίκιοι τῆς Βενετίας.

Πλὴν τοῦ χειμερινοῦ ἀνακτόρου δύναται τις νὰ συναντήσῃ τὸν αὐτοκράτορα καὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς παρατάξεις. Ἀπὸ ἐνὸς ἤδη αἰῶνος οἱ δυνάσται τῆς Ῥωσσίας ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς Πρώσσοις ἡγεμόνας κατὰ τὸν στρατιωτικὸν ζῆλον, μεταδίδοντες εἰς τοὺς ὑπηκόους των τὸ σέβας τῆς στρατιωτικῆς στολῆς καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει. Οὐδὲν ὑπῆρχε κώλυμα ἱκανόν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ μεταβῆ πᾶσαν Κυριακὴν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ ἵπποδρομίου τῆς πλατείας Μιχαήλ. Ἐκεῖ ἐπέμεινε νὰ ὑπάγῃ παρὰ τὴν γνώμην καὶ τὰς ἐκείνης τοῦ ὑπουργοῦ του κόμητος Λόρις

Μελικῶφ τὴν 13 Μαΐου 1881 καὶ ἐκεῖθεν ἐπιστρέφων ἐδολοφονήθη. Ὁ Τζάρος περιστοιχούμενος ὑπὸ πάντων τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ἀκολουθῶν, λαμβάνει τὴν ἀναφορὰν τῆς κυριακῆς πρὸ τοῦ μετώπου τῶν δύο συνταγμάτων τῆς φρουρᾶς. Πολλοὶ ἀπόμαχοι στρατηγοὶ ἐπιμένουσι τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ λάβωσι τὴν ἀρχαίαν θέσιν των εἰς τὰς τάξεις τοῦ παρελαύνοντος πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος συντάγματος. Ὅσοι τῶν πρέσβων εἶναι κάτοχοι στρατιωτικοῦ βαθμοῦ παρευρίσκονται τακτικῶς εἰς τὰ γυμνάσια τῆς κυριακῆς, εὐρίσκοντες ἐκεῖ εὐκαιρίαν νὰ πλησιάσωσι τὸν αὐτοκράτορα καὶ νὰ συνδιαλεχθῶσι μετ' αὐτοῦ ἱππεύοντες παραπλεύρως. Οἱ σπουδαιότατοι καὶ ἱστορικώτατοι διπλωματικοὶ διάλογοι τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐψιθυρίσθησαν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον Μιχαήλ μεταξύ δύο βροντοφώνων στρατιωτικῶν προσταγμάτων.

Τὰ ἵπποδρόμια ταῦτα τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς εἶναι ἀπέραντα κτίρια κατάκλειστα καὶ καλῶς θερμαινόμενα, ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ κινήται ἐν ἀνέσει ὀλόκληρον σύνταγμα ἵππικου. Οἱ ἀξιωματικοὶ τελοῦσιν ἐκεῖ ἵππικὸς ἀγῶνας, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐρίππους χοροὺς μετ' ἀτρομήτων ἀμαζόνων, προσκαλοῦντες εἰς τὸ θέαμα πάντας τοὺς ἐκλεκτοὺς Πετροπολίτας. Πλὴν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς Κυριακῆς σπανίως παρέρχεται ἑβδομάς ἄνευ καὶ ἄλλης τινὸς εἰς τὰ ἵπποδρόμια πανηγύρεως ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Τζάρου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Ἁγίου προστάτου τοῦ συντάγματος, εἴτε εἰς ἀνάμνησιν ῥωσικῆς νίκης ἢ πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς πεντηκονταετηρίδος ἐνδόξου τινὸς στρατηγοῦ. Σκοπὸς τῶν ἰωβιλαίων τούτων εἶναι ἡ προαγωγή τοῦ στρατιωτικοῦ πνεύματος τοῦ ἔθνους. Οἱ κάτοικοι τῆς Πετροπόλεως μεταβαίνουν εἰς τὰ ἵπποδρόμια, ὅπως οἱ Παρισίνοι εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Ταῦτα εἶναι στρατιωτικὰ καὶ πολιτικὰ ἰδρύματα, ἱκανοποιούντα συγχρόνως

Καλή μέρα παιδιά

τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα καὶ τὴν φιλέορτον διάθεσιν τῆς ῥωσικῆς κοινωνίας.

Ἄλλὰ πρὸς πλήρη ἐκτίμησιν τῆς ὄντως ἐπικῆς λαμπρότητος τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ πρέπει τις νὰ εὕρῃ τόπον εἰς τὰ ἐκατέρωθεν τῆς αὐτοκρατορικῆς σκηνῆς θεωρεῖα τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως κατὰ τὴν μεγάλην ἑαρινὴν ἐπιθεώρησιν. Τὸ πεδίου τοῦτο κεῖται εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, μεταξὺ τοῦ παροχθίου τῆς Αὐλῆς, τοῦ θερινοῦ κήπου καὶ τοῦ ἀπαίσιου μεγάρου Μιχαήλ, τὸ ὁποῖον μένει ἀκατοίκητον ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ τραγικοῦ καὶ μυστηριώδους θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος Παύλου. Εἰς τὴν ἀπεράντον πλατεῖαν παρατάσσεται ὀλόκληρος ἡ αὐτοκρατορικὴ φρουρά. Εἰκοσιπέντε χιλιάδες κατ' ἐλάχιστον ὄρον καὶ πλειστάκις περισσότεροι ἄνδρες. Καὶ ἄλλα ἴσως κράτη ἔχουσιν ἰσάζιον τοῦ ῥωσικοῦ στρατόν, οὐδὲν ὅμως καὶ τὸν δυνάμενον νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν ἐπίδειξιν καὶ τὴν γραφικὴν ποιικίαν. Μετ' ὀλίγον θὰ παρελάσῃσι πρὸ ἡμῶν ὄλαι αἱ φυλαὶ καὶ ὄλαι αἱ πανοπλίαι τῆς ἀπεράντου καὶ πολυσυνθέτου αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τῶν ῥωμαντικῶν ἵπποτων τῆς φρουρᾶς, οἵτινες φαίνονται ἐξεγερθέντες ἐκ τάφων μεσαιωνικῶν, μέχρι τῶν ἡμιαγρίων Κιργιζίων τῆς ἀσιατικῆς ἐρήμου. Ἄλλὰ χιλιάδες στομάτων μεταδίδουσι τὸ πρόσταγμα : « Ὁ Αὐτοκράτωρ ! » Εἰς τὸ ἄκουσμα ἐκεῖνο φρίσσουν αἱ σημαῖαι καὶ συμπαιανίζουσι βροντωδῶς πᾶσαι αἱ μουσικαὶ τὸν ἐθνικὸν ὕμνον : « Σῶζε, Κύριε, τὸν Τζάρον ». Οὗτος προβαίνει βραδέως καλπάζων μετὰ τῆς στρατιωτικῆς του συνοδίας, εἰς τὴν ὁποῖαν διαπρέπουσιν ὑπὸ ποικίλας στολᾶς

οἱ εὐγενέστεροι καὶ ὠραιότεροι ἄνδρες τῆς Ῥωσσίας, οἱ πρέσβεις καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ἀκόλουθοι πάντων τῶν κρατῶν. Ὁ μονάρχης παρελαύνει πρὸ τῶν ταγμάτων, ἡ δὲ Τζαρίνα ἀκολουθεῖ αὐτὸν ἐντὸς ἀσκεποῦς ἀμάξης. Κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους ἀντηγεῖ ἔτι βροντωδέστερος ὁ ἐθνικὸς ὕμνος, κατὰ δὲ τὰ διαλείμματα αὐτοῦ ἀκούεται ὁ καθιερωμένος μεταξὺ τοῦ Τζάρου καὶ τῶν στρατιωτῶν του διάλογος : « Καλὴ μέρα, παιδιά μου » — « Κάμνομεν, Μεγαλειότατε, ὅ τι ἤμποροῦμεν διὰ νὰ σ' εὐχαριστήσωμεν ».

[Ἔπεται συνέχεια]

VogüE

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ ΚΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μητροφάνης Κριτόπουλος καὶ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ φίλοι αὐτοῦ (1617—1628) ὑπὸ Μ. Ρενιέρη.

8ον. Σελίδες 114.

Ὁ κ. Μ. Ρενιέρης διὰ τῆς ἐν ἔτει 1859 ἐκδοθείσης παρ' αὐτοῦ βιογραφίας τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ἐξιστόρει σπουδαιότατον γεγονός τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, τὴν ἀνάμιξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν πάλιν μεταξὺ Λουθηρανῶν καὶ Καθολικῶν, ἧτις συνετάραξε τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν 17 ἑκατονταετηρίδα διὰ τε τῶν θεολογικῶν συζητήσεων, καὶ διὰ τῶν ὄπλων τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου.

Ὁ Λούκαρις, εἰς τῶν πολυμαθεστάτων ἱεραρχῶν, οἵτινες ἀνέβησάν ποτε εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, εἰς ὃν ἐκλήθη τῷ 1621 ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἀνὴρ ἐκπαιδευθεὶς ἐν Βενετίᾳ καὶ Παδούῃ, ἐπισκεφθεὶς δὲ τὴν Γερμανίαν, Ὁλλανδίαν καὶ Ἀγγλίαν καθ' ὃν χρόνον αὐταὶ εἶχον ἀποτινάξει τὸν ζυγὸν τοῦ καθολικισμοῦ, διέλαμπε δ' ἐν αὐταῖς ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐλευθερία, ἦν ἐνέπνευσεν ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ Λουθήρου, εἶχε συμπαθῆσει πρὸς τὴν κοινωνίαν τῶν Διαμαρτυρομένων δι' ὃ καὶ ὡς πατριάρχης ἐν τε Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Κωνσταντινουπόλει ἐδεικνύετο εὖνος πρὸς αὐτοὺς καὶ πολέμιος ἄσπονδος τῶν Καθολικῶν.

Ὁ κ. Ρενιέρης βασιζόμενος ἐπὶ ἱστορικῶν πηγῶν ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Λουκάρεως ἐξέθηκε πάσας τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεις τῶν διαμαρτυρομένων κρατῶν, πρὸς τὸ δόγμα τῶν ὁποίων ἐφαίνετο ἀποκλίνων, καὶ τὰ τῶν σχέσεών του πρὸς ἄλλους ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμόνας καὶ ἱεράρχας Λουθηρανούς, μεθ' ὧν εὕρισκτο εἰς ἄμυστον ἀλληλογραφίαν, πρὸς τοῦτοις δ' ἐξιστόρησε τὰς ἀντενεργείας καὶ ῥηθιδουργίας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰησοῦιτῶν, οἵτινες πολλὰ δεινὰ ἐγάλλευσαν κατὰ τοῦ Λουκάρεως συκοφαντοῦντες αὐτὸν εἰς τὴν Πύλην, καὶ τέλος ἐπιτηδεῖως συνεργήσαντες εἰς τὸν θάνατόν του, ὅπως ἀναβιβάσωσιν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν Κονταρῆν, τὸ σκεῦος τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐκλογῆς· διότι οἱ τε Καθολικοὶ καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἐζήτησαν νὰ προσεταιρισθῶσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἕκαστοι τὸ ὀρθόδοξον πατριαρχεῖον ὅπως